

KLASICKÁ PRAVDĚPODOBNOT A GEOMETRICKÁ PRAVDĚPODOBNOT

1. Házíme čtyřmi šestistěnnými hracími kostkami. Určete, jaká je pravděpodobnost, že
  - (a) součet čísel na kostkách bude sudé číslo a zároveň součin čísel bude liché číslo,
  - (b) součet bude sudé číslo nebo součin bude liché číslo?
2. Ze zaměstnanců firmy, ve které je 7 mužů a 4 ženy, je náhodně vybraná 6-členná delegace. Jaká je pravděpodobnost, že v ní budou alespoň dvě ženy?
3. S jakou pravděpodobností padne alespoň jedna šestka, házíme-li
  - (a) dvěma kostkami,
  - (b) n kostkami.
4. Do vlaku s 10 vagóny nastoupilo 16 cestujících, kteří si vagón zvolili náhodně. Určete pravděpodobnost, že do každého vagónu nastoupil alespoň jeden cestující.
5. Máme n různých klíčů a pokoušíme se odemknout zámek. Jaká je pravděpodobnost, že odemkneme právě na k -tý pokus, jestliže vždy
  - (a) vyzkoušený klíč dáme stranou a náhodně vybereme další klíč ze zbývajících,
  - (b) vyzkoušený klíč necháme na svazku, klíči zatřeseeme a náhodně vybereme jeden ze svazku.

NEZÁVISLOST, PODMÍNĚNÁ PRAVDĚPODOBNOT, ÚPLNÁ PRAVDĚPODOBNOT, BAYESŮV VZOREC

6. Třikrát po sobě hodíme mincí a zaznamenáme výsledek. Označme rub jako R a líc jako L . Rozhodněte, zda jsou jevy $A = \{RRR, LRR, RLL, LLL\}$, $B = \{RRL, RLR, LLR, LLL\}$ a $C = \{RRL, RLR, LRL, LLL\}$ nezávislé.
7. Rozhodněte o platnosti následujících tvrzení. Své rozhodnutí vždy řádně zdůvodněte (uveďte důkaz nebo protipříklad).
  - (a) Jestliže jsou jevy A, B nezávislé, pak o nezávislosti jevů A^C, B^C obecně neumíme rozhodnout.
  - (b) Jestliže $P(A|B) \geq P(A) > 0$, pak $P(B|A) \geq P(B)$.
  - (c) Existují A, B neslučitelné jevy, tj. $A \cap B = \emptyset$, takové, že $P(A) \neq 0$, $P(B) \neq 0$ a A, B jsou nezávislé.
  - (d) Jestliže platí $P(A|B) = P(A|B^C)$, pak jsou jevy A, B nezávislé.
  - (e) Jestliže $P(B) > 0$, pak $P(A|B) \geq P(A)$.
8. Náhodné jevy A, B, C jsou nezávislé. Určete $P(A \cup B \cup C)$, jestliže $P(A) = P(B) = P(C) = 0.1$.
9. Na startu dostihu jsou (mimo jiné) koně Albín a Bertík. Albín zvítězí s pravděpodobností 0.5, Bertík s pravděpodobností 0.3. Jaká je pravděpodobnost, že vyhraje Bertík, jestliže se Albín zranil na startu a závod nepoběží?
10. V krabici je 15 tenisových míčků, z toho 9 úplně nových. Pro první hru si náhodně vybereme 3 míčky a po skončení hry je vrátíme zpátky. Pro druhou hru vybereme opět 3 míčky. Určete pravděpodobnost toho, jsou že všechny 3 míčky použité v druhé hře nové.

11. Slovo „humor“ se v americké angličtině píše jako HUMOR a v britské angličtině jako HUMOUR. Na zahradní slavnosti byly $\frac{2}{3}$ Američanů a $\frac{1}{3}$ Britů. Náhodně vybraný člověk napsal slovo humor (svým způsobem) a z tohoto slova bylo náhodně vybráno jedno písmeno. S jakou pravděpodobností byl daný člověk Brit, jestliže bylo vybráno písmeno "U"?
12. V truhle je neznámý počet mincí: jedna zlatá mince a náhodný počet stříbrných mincí, přičemž stříbrných mincí je právě k s pravděpodobností $\frac{e^{-1}}{k!}$ pro $k = 0, 1, \dots$. Náhodně vylosujeme jednu minci a ta je zlatá. Jaké je pravděpodobnost, že v truhle bylo právě k stříbrných mincí za této dodatečné informace?
13. Na stole leží dvě urny A a B: V urně A jsou dvě bílé a dvě černé kuličky a v urně B jsou dvě černé a jedna bílá kulička. Náhodně vybereme z každé urny jednu kuličku a z těchto dvou kuliček pak náhodně zvolíme jednu. Jaká je pravděpodobnost, že jsme vybrali bílou kuličku?
14. Ve sbírce 50 obrazů je 5 padělků. Jestliže je obraz falešný, znalec to pozná s pravděpodobností 80%. Je-li obraz originál, znalec ho mylně posoudí s pravděpodobností 5%. Určete
  - (a) pravděpodobnost, že obraz je originál, jestliže byl znalcem označen za originál,
  - (b) pravděpodobnost, že obraz je padělaný, jestliže byl znalcem označen za padělek.
15. Přenášíme binární soubor, který obsahuje znaky "0" a "1". Pravděpodobnost, že se při přenosu zkreslí "0" je $\frac{1}{4}$ a pravděpodobnost, že se zkreslí "1" je $\frac{1}{6}$. Je známo, že přenášené znaky "0" a "1" se vyskytují v poměru 4:3. S jakou pravděpodobností se posloupnost o 6 znacích při přenosu nezkrasí, jestliže jednotlivé znaky se zkreslují nezávisle?
16. Každý lékařský test je charakterizován svojí senzitivitou a specificitou, kde
  - senzitivita = pravděpodobnost pozitivního výsledku, je-li testovaná osoba nemocná,
  - specificita = pravděpodobnost negativního výsledku, je-li testovaná osoba zdravá.Pro test zjišťující přítomnost HIV viru v těle se uvádí senzitivita 99.9% a specificita 99.7%. Uvažujme hypotetickou populaci, ve které se vyskytuje 1% lidí s virem HIV.
  - (a) Jaká je pravděpodobnost, že je osoba s pozitivním výsledkem testu skutečně HIV pozitivní?
  - (b) Jaká je pravděpodobnost, že je osoba ve skutečnosti HIV pozitivní, dává-li test negativní výsledek?
  - (c) U pozitivně testovaných jedinců se test provádí ještě jednou. Jaká je pravděpodobnost, že je člověk skutečně HIV pozitivní, byl-li i druhým testem označen za HIV pozitivního?
17. Na stole jsou dvě kostky — růžová a bledě zelená. Růžová kostka je pravidelná devítistěnná kostka, bledě zelená je pravidelná dvanáctistěnná kostka.
  - (a) Náhodně vybereme kostku a hodíme. Jaká je pravděpodobnost, že padne šestka? Jaká je pravděpodobnost, že padne jedenáctka?
  - (b) Padla jednička, jaká je pravděpodobnost, že jsme házeli růžovou kostkou?
  - (c) Nyní předpokládejme, že děvčatům se více líbí růžová kostka, a tak si ji vyberou s pravděpodobností $\frac{4}{5}$. Naopak, chlapci si vyberou bledě zelenou kostku s pravděpodobností $\frac{2}{3}$.
    - Jaká je pravděpodobnost, že padne šestka, házel-li chlapec?
    - Jaký je pravděpodobnost, že padne šestka, házela-li dívka?
    - Jaká je pravděpodobnost, že padne šestka, házel-li náhodný student ze třídy, ve které je 10 chlapců a 5 dívek?

NÁHODNÁ VELIČINA— DISKRÉTNÍ ROZDĚLENÍ

18. Diskrétní náhodná veličina X nabývá pouze hodnot 1, 2, 3 s pravděpodobnostmi $P(X = k) = c \cdot k^2$ $k = 1, 2, 3$. Spočítejte konstantu c , distribuční funkci F a pravděpodobnost $P(X \geq 2)$.
19. Náhodná veličina X nabývá pouze hodnot $-1, 0, 1, 2$, a to s pravděpodobnostmi $P(X = -1) = \frac{1}{6}$, $P(X = 0) = \frac{1}{2}$, $P(X = 1) = \frac{1}{12}$ a $P(X = 2) = a$. Určete konstantu a , tak aby se jednalo o pravděpodobnostní rozdělení a nakreslete distr. funkci X .
20. V krabici je N čokoládových bonbónů, z nichž je K plněno karamelovou náplní. Vyberete si z krabice náhodně n bonbónů. Nechť X značí počet vytažených bonbónů s karamelovou náplní. Určete rozdělení X .